

«Αγκίστρω τῆς χάριτος σοφῶς, ὁ Παῦλος ὁ ἔνθεος, δημηγορήσας ἐζώγρησεν, θεωρρῆμον Διονύσιε».

Στό κήρυγμα τοῦ πρωτοκορυφαίου ἀποστόλου Παύλου στήν Ἀθήνα, ὅπου πῆγε ὁ μέγας ἀπόστολος καί ιδρυτής τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ὀλοκλήρωσε τό ἔργο του ἐδῶ στή Βέροια, μᾶς μετέφεραν οἱ ὕμνοι τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς αὐριανῆς ἡμέρας, κατὰ τήν ὁποία ἡ Ἀγία μας Ἐκκλησία ἐορτάζει τή μνήμη τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου.

Καί μᾶς μεταφέρει, γιατί ὁ ἅγιος Διονύσιος, ἓνας ἐπιφανῆς δικαστής στήν Ἀθήνα τοῦ πρώτου αἰῶνος καί μέλος τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἦταν ὄχι μόνο ἓνας ἀπό ἐκείνους πού ἄκουσαν τό κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ἀλλά ἓνας ἀπό ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πίστευσαν σέ ὅσα ἔλεγε καί τόν ἀκολούθησαν καί βαπτίσθηκαν.

Ἡ προσπάθεια τοῦ ἀποστόλου Παύλου νά κηρύξει τόν Χριστό στήν Ἀθήνα δέν ἦταν εὐκόλη, γιατί οἱ Ἀθηναῖοι ἔχοντας μία μακρά παράδοση στήν παιδεία, τή ρητορική καί τή φιλοσοφία, ἀποτελοῦσαν ἓνα ἀπαιτητικό ἀκροατήριό πού δέν πίστευε εὐκόλα, πού ζητοῦσε ἀποδείξεις καί ἀμφισβητοῦσε ὅ,τι δέν τοῦ ἦταν οἰκεῖο.

Γνωρίζοντας τίς ἰδιαιτερότητες τῶν Ἀθηναίων ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Παῦλος, καί διαθέτοντας καί ὁ ἴδιος τήν ἐλληνική παιδεία, προσάρμοσε τό κήρυγμά του στίς ἀπαιτήσεις τῶν ἀκροατῶν του, καθώς, ὅπως δήλωνε καί ὁ ἴδιος, «τοῖς πᾶσι γέγονα τά πάντα ἵνα πάντως τινάς σώσω».

Τούς μίλησε γιά τόν «ἄγνωστο Θεό», στόν ὁποῖο οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν ἀφιερῶσει ἓναν βωμό. Τούς μίλησε καί γιά τόν Θεό, τόν Δημιουργό τοῦ σύμπαντος, πού προνοεῖ γιά τά πάντα, καί φυσικά γιά τόν ἄνθρωπο, γιά τόν ὁποῖο ὁ ἀρχαῖος ποιητής εἶχε γράψει ὅτι «ἐν αὐτῷ γάρ ζῶμεν καί κινούμεθα καί ἐσμέν», θέλοντας νά τοῦς δώσει μία εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ τόν ὁποῖο κήρυττε.

Καί μπορεῖ στό τέλος τῆς ὁμιλίας του κάποιοι νά χλεύασαν τόν πρωτοκορυφαῖο ἀπόστολο Παῦλο, ὅταν τόν ἄκουσαν νά ἀναφέρεται

στήν Ανάσταση τοῦ Χριστοῦ καί τή μελλοντική ἀνάσταση ὅλων τῶν ἀνθρώπων, ἀλλά ἦταν καί κάποιοι ἐπιφανεῖς Ἀθηναῖοι, πού ὄχι μόνο πίστευσαν σέ ὅσα εἶπε ὁ ἀπόστολος, ἀλλά καί συνδέθηκαν μαζί του, ὅπως σημειώνει ὁ ἱερός συγγραφέας τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ὁ εὐαγγελιστής Λουκᾶς.

Ἀνάμεσα σέ αὐτούς ἦταν καί ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης, τή μνήμη τοῦ ὁποίου ἐορτάζουμε, ὁ ὁποῖος μέ τή σειρά του ἔγινε καί αὐτός κήρυκας τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, ἐπίσκοπος καί μάρτυρας γιά τήν πίστη καί τήν ἀγάπη του.

Ἡ ἐορτή τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου ἀλλά καί τό κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου στήν Ἀθήνα, μᾶς δίδει, νομίζω, τήν ἀφορμή καί τήν εὐκαιρία νά κάνουμε μερικές σκέψεις πού θά εἶναι βοηθητικές καί χρήσιμες γιά ὅλους μας καί ἰδιαίτέρως γιά ὅλους ἐσᾶς πού θά διακονήσετε καί φέτος στό κατηχητικό ἔργο τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως, τό ὁποῖο θά ἀρχίσει μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ σέ λίγες ἡμέρες, εἴτε ὡς κατηχητές καί κατηχήτριες εἴτε ὡς κυκλάρχες καί κυκλάρχισσες.

Ἴσως μερικοί καί μερικές ἀπό σᾶς σκεφθεῖτε ποιά σχέση μπορεῖ νά ἔχει τό κήρυγμα τοῦ ἀποστόλου Παύλου στήν Ἀθήνα μέ τό δικό μας κατηχητικό ἔργο, ἐφόσον στήν Ἀθήνα ὁ ἀπόστολος κήρυξε τόν Χριστό σέ ἓνα εἰδωλολατρικό περιβάλλον, σέ ἓνα περιβάλλον στό ὁποῖο ποτέ προηγουμένως δέν εἶχε μιλήσει κανείς γιά τόν Χριστό, ἐνῶ ἐμεῖς ζοῦμε καί κηρύττουμε σέ ἓνα χριστιανικό περιβάλλον, ὅπου ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ κηρύττεται ἐπὶ 20 αἰῶνες.

Ἡ ἀπορία αὕτη εἶναι ἐν μέρει δικαιολογημένη, ἀλλά δέν θά πρέπει νά ξεχνοῦμε ὅτι πολλοί συνάνθρωποί μας, πολλοί ἀδελφοί μας εἶναι δυστυχῶς χριστιανοί μόνο κατ' ὄνομα. Νομίζουν ὅτι πιστεύουν, θέλουν ἴσως καί νά πιστεύουν, ἀλλά δέν ξέρουν σέ τί ἀκριβῶς πιστεύουν. Ἀγνοοῦν τίς βασικές ἀρχές τῆς πίστεως, τήν τάξη τῆς Ἐκκλησίας καί δέν ἔχουν καμία ἢ μόνο ἐλάχιστη σχέση μέ τή ζωή της, μέ τά ἱερά μυστήρια, μέ τούς ἁγίους.

Αυτό άλλοτε είναι αποτέλεσμα μιᾶς ἀδιαφορίας ἢ ἀρνητικῆς στάσεως εἴτε οἰκογενειακῆς εἴτε προσωπικῆς ἔναντι τῆς πίστεως ἢ τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε εἶναι συνέπεια μιᾶς λανθασμένης ἐντυπώσεως ὅτι γνωρίζουμε τὰ βασικά καί δέν χρειαζόμαστε ἐπιπλέον γνώσεις. Πολλές φορές μάλιστα ἡ ἐντύπωση αὐτή μᾶς παρασύρει, ὥστε νά συγχέουμε τήν πίστη μέ στοιχεῖα πού δέν ἔχουν σχέση μέ αὐτή, κάποτε ἴσως καί μέ προλήψεις καί δεισιδαιμονίες.

Ἡ ἄγνοια σχετικά μέ τήν πίστη, πού εἶναι διάχυτη γύρω μας, ὀφείλεται σέ μία ἀντικειμενική πραγματικότητα καί αὐτή εἶναι ἡ ἔλλειψη τῆς κατηχήσεως.

Στούς πρώτους χριστιανικούς αἰῶνες οἱ ἄνθρωποι κατηχοῦντο πρῶτα καί στή συνέχεια βαπτίζονταν, ἔχοντας μάθει τί πίστευαν καί σέ τί βαπτίζονταν. Στή συνέχεια καθιερώθηκε ὁ νηπιοβαπτισμός, καί ἡ εὐθύνη τῆς κατηχήσεως τοῦ νεοφωτίστου μεταφέρθηκε στόν ἀνάδοχο. Ἡ εὐθύνη αὐτή ἐξαντλεῖται συνήθως στήν πράξη μόνο σέ κάποια βασικά στοιχεῖα πού δέν ἔχουν καί μεγάλη σχέση μέ τήν οὐσιαστική κατήχηση, ἐφόσον συχνά οὔτε ὁ ἀνάδοχος οὔτε ἡ οἰκογένεια πληροῦν τίς ἀπαραίτητες προϋποθέσεις γι' αὐτόν.

Αὐτή τήν ἔλλειψη, αὐτό τό κενό προσπαθεῖ νά καλύψει ἡ Ἐκκλησία μέ τό κατηχητικό της ἔργο, πού εἶναι, βεβαίως, βασικό καθῆκον της. Βρίσκεται ὅμως πολλές φορές στήν ἀνάγκη, καί αὐτό πιστεύω ὅτι τό διαπιστώνετε καί ἐσεῖς, νά προσπαθεῖ νά γνωρίσει στούς ἀνθρώπους, μικροῦς καί μεγάλους, ἕναν ἄγνωστο Θεό, ὅπως ἔκανε καί ὁ ἀπόστολος Παῦλος στούς Ἀθηναίους.

Θά πρέπει, λοιπόν, νά ἔχουμε ὑπόψη μας ὅτι στήν κατήχηση τίποτε δέν εἶναι αὐτονόητο, διότι ὅποια γνώση προϋπάρχει εἴτε στά παιδιά εἴτε στούς μεγαλύτερους ἀδελφούς μας ἐνδέχεται νά εἶναι ἐπιφανειακή καί τυπική καί ὄχι οὐσιαστική.

Δέν πρέπει ἐπιπλέον νά ξεχνοῦμε ὅτι ὁ σκοπός τῆς κατηχήσεως δέν εἶναι μόνο ἡ θεωρητική ἢ ἡ ἀκαδημαϊκή γνώση ἀλλά καί ἡ ἐμπειρική καί ἡ βιωματική σχέση μέ τήν Ἐκκλησία καί μέ τόν Χριστό. Αὐτό θά πρέπει

νά επιδιώκουμε καί νά προσπαθοῦμε νά ἐπιτύχουμε, γιατί αὐτό εἶναι κυρίως αὐτό πού λείπει καί αὐτό πού χρειαζόμαστε ὅλοι γιά τή σωτηρία μας. Γιατί, ὅπως ἔχω πεῖ καί ἄλλες φορές, ἀλλά καί ὅπως λέγουν καί διδάσκουν οἱ ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας, κανείς δέν θά μπορέσει νά ζήσει στήν ἄλλη ζωή μέ τόν Χριστό, ἐάν δέν ζήσει ἀπό αὐτή τή ζωή μαζί του.

Αὐτό θά πρέπει νά ἐπιδιώκουμε καί ἐμεῖς τόσο γιά τόν ἑαυτό μας ὅσο καί στό πλαίσιο τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου, τό ὁποῖο σᾶς ἐμπιστεύεται ἡ Ἐκκλησία μας. Αὐτό θά πρέπει νά ἐμφυσήσουμε καί νά καλλιεργήσουμε στίς ψυχές τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων μας πού συμμετέχουν στά Κατηχητικά Σχολεῖα τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως ἀλλά καί τῶν μεγαλύτερων ἀδελφῶν μας πού παρακολουθοῦν τούς κύκλους μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς καί τά Ἑσπερινά κηρύγματα.

Ὁ Χριστός μᾶς προσφέρει τόν ἑαυτό του, μᾶς προσφέρει τή δυνατότητα νά εἴμαστε κοντά του, νά ζοῦμε μαζί του, νά κατοικεῖ μέσα στήν ψυχή μας.

Μᾶς ἔχει δώσει τό προνόμιο, στό ὁποῖο ἀναφέρθηκε ὁ ἀπόστολος Παῦλος μιλώντας πρός τούς Ἀθηναίους στόν Ἄρειο Πάγο. Τί τούς εἶπε; «Ἐν αὐτῷ γάρ ζῶμεν καί κινούμεθα καί ἐσμέν». Ζοῦμε μέσα στήν παρουσία τοῦ Θεοῦ καί μέσα σ' αὐτήν κινούμεθα καί ὑπάρχουμε.

Πόσο μεγάλο προνόμιο εἶναι αὐτό καί πόσο μεγάλη ἀνάγκη εἶναι νά τό συνειδητοποιήσουμε καί νά θελήσουμε νά τό ἀξιοποιήσουμε. Καί πῶς τό ἀξιοποιοῦμε; Προσπαθώντας νά ζοῦμε καί ἐμεῖς μέ τόν τρόπο πού θέλει ὁ Θεός, γιά νά μὴν ἀπομακρυνόμεθα ἀπό αὐτόν καί στερούμεθα τήν παρουσία του καί τίς δωρεές πού προκύπτουν ἀπό αὐτήν.

Τό νά ζοῦμε μέσα στήν παρουσία τοῦ Θεοῦ, τά νά δροῦμε καί νά ἐνεργοῦμε μέσα σέ αὐτήν μᾶς χαρίζει πρωτίστως ἀσφάλεια, σέ ἕναν κόσμο πού ἡ ἀνασφάλεια καί οἱ κίνδυνοι εἶναι πολλοί, ἰδιαίτέρως γιά τά παιδιά καί τούς νέους μας.

Ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ μᾶς στηρίζει καί μᾶς ἐνισχύει στίς καλές προσπάθειές μας εἴτε ἀφοροῦν τήν καθημερινή μας ζωή εἴτε τήν πνευματική μας ζωή, καί μᾶς γεμίζει ἐλπίδα.

Στίς ἡμέρες μας βλέπουμε καί ἀκοῦμε δυστυχῶς γιά συνανθρώπους μας κάθε ἡλικίας πού ἀναζητοῦν τήν ἐλπίδα, πού ἀναζητοῦν τή χαρά καί τήν εὐτυχία, πού ἐπιδιώκουν ἕνα στήριγμα στή ζωή τους καί τελικά πέφτουν θύματα ἐπιτηδείων πού προσφέρουν ψεύτικες ἐλπίδες καί παρασύρουν τούς ἀνθρώπους στήν καταστροφή ὅχι μόνο τή σωματική ἢ τήν οἰκονομική ἀλλά καί τήν ἠθική καί πνευματική.

Καί διερωτώμεθα συχνά: εἶναι δυνατόν ἄνθρωποι στίς ἡμέρες μας μέ εὐφυΐα καί προσόντα, μέ κοινωνική θέση καί μόρφωση, ὅταν μάλιστα ἔχουν τή δυνατότητα νά ἐλέγξουν τί τούς προσφέρεται καί τί τούς συστήνεται νά ἀκολουθήσουν, τελικά νά ἐξαπατῶνται καί νά ἐμπιστεύονται τή ζωή τους σέ ἐπικίνδυνους ἀνθρώπους καί νά παρασύρονται σέ σκοτεινά μονοπάτια;

Κι ὅμως εἶναι δυνατόν νά συμβεῖ, καί συμβαίνει. Γιατί οἱ ἄνθρωποι ξεχνοῦμε ὅτι ἔχουμε τό μεγάλο πλεονέκτημα νά ζοῦμε καί νά κινούμεθα μέσα στήν παρουσία τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι ἀγάπη καί πού μᾶς προσφέρει τήν ἀσφάλεια καί τήν ἐλπίδα καί τό στήριγμα πού ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη. Τό ξεχνοῦμε καί προτιμοῦμε νά ἐμπιστευόμεθα ἀνθρώπους, πού ὅπως λέγει καί ὁ πρωτοκορυφαῖος ἀπόστολος Παῦλος εἶναι «πονηροί καί γόητες» καί «προκόπτουσι ἐπὶ τό χεῖρον πλανῶντες καί πλανώμενοι».

Ἄς τούς ἀποφεύγουμε ὅλους αὐτούς καί ἄς ἐφιστοῦμε συνεχῶς τήν προσοχή καί τῶν παιδιῶν μας καί τῶν μεγαλύτερων ἀδελφῶν μας στόν κίνδυνο πού ἐλλοχεύει ἐξαιτίας τους. Καί ἄς προσπαθήσουμε μέ τό παράδειγμά μας ἀλλά καί μέ τόν λόγο μας στά Κατηχητικά Σχολεῖα καί στούς Κύκλους μελέτης Ἀγίας Γραφῆς, νά ἀναδείξουμε καί νά ἐξοικειώσουμε τά παιδιά καί τούς ἀδελφούς μας μέ τό μεγάλο προνόμιο νά πιστεύουμε καί νά λατρεύουμε ὅχι ἕναν ἄγνωστο Θεό, ἀλλά τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, ὁ ὁποῖος μᾶς προσφέρει τή δυνατότητα καί τή χάρη νά ζοῦμε μέσα στήν παρουσία του καί αὐτός νά ζεῖ μαζί μας,

ὥστε νά ἔχουμε πάντοτε τή χάρη καί τήν εὐλογία του στόν ἀγώνα μας καί στή ζωή σας.

Μέ αὐτές τίς σκέψεις θά ἤθελα νά σᾶς εὐχαριστήσω ἀπό καρδίας γιά τήν παρουσία σας στόν ἀποψινό Ἑσπερινό πού τελέσαμε εἰδικά γιά σᾶς, τοὺς κατηχητές, τίς κατηχήτριες, τοὺς κυκλάρχες καί τίς κυκλάρχισσες τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως.

Νά σᾶς εὐχαριστήσω, γιατί καί φέτος ἀνταποκριθήκατε στήν πρόσκληση τῆς Ἱερᾶς μας Μητροπόλεως νά διακονήσετε στό κατηχητικό της ἔργο μέ ἀγάπη, μέ ὑπακοή καί μέ προθυμία, θυσιάζοντας τόν χρόνο σας καί τίς δυνάμεις σας σ' αὐτόν τόν σκοπό, πού εἶναι ἱερός καί γιά τόν ὁποῖο ἀξίζει κάθε θυσία.

Εὐχομαι πατρικά καί ταπεινά ὁ Θεός νά εὐλογεῖ τό ἔργο καί τή ζωή σας καί νά σᾶς ἀνταποδίδει τήν προσφορά σας μέ τίς θεῖες δωρεές του.